

Literatura polska w ciekawostkach

Marka **Nadwyraz.com** przygotowała najbardziej fascynujące ciekawostki literackie związane zarówno z polskimi, jak i zagranicznymi pisarzami. Te ciekawostki dotyczące literatury polskiej stanowią świetny materiał dla nauczycieli, polonistów, licealistów i maturzystów. Z pewnością przydadzą się na lekcjach języka polskiego!

1. Co robić po humanie? Nastoletnie problemy Żeromskiego

Stefan Żeromski, który jeszcze w szkole średniej zaczął publikować swoje wiersze, zaniedbał matematykę i łacinę. W rezultacie trzykrotnie powtarzał rok. Przez poprawkę z matematyki nie mógł przystąpić do matury, dlatego rozpoczął studia w Szkole Weterynaryjnej, gdzie nie wymagano świadectwa dojrzałości.

2. Władysław Reymont – to on odkrył Narnię

Polski noblista miał bardzo poważną wadę wzroku uniemożliwiającą mu normalne funkcjonowanie bez okularów. Narażało go to na wiele niedogodności i nietypowych sytuacji. Pewnego razu w teatrze zamiast zejść ze sceny drzwiami, otworzył stojącą tuż obok szafę i wszedł do środka.

3. Remigiusz Mróz XIX wieku

Choć tempo pisania Remigiusza Mroza jest imponujące, niezwykle trudno będzie mu przebić Józefa Ignacego Kraszewskiego – najbardziej płodnego polskiego pisarza. W ciągu 57 lat napisał on aż 232 powieści! Kraszewski jest autorem około 600 tomów, nie licząc pracy redakcyjnej i korespondencji prywatnej. Skąd tak niesamowita efektywność pisarza? Między innymi stąd, że cierpiał na bezsenność.

4. Raper Sokół jest praprawnukiem Wyspiańskiego

Wojtek Sokół, znany raper oraz założyciel wytwórni muzycznej i marki odzieżowej, jest praprawnukiem Stanisława Wyspiańskiego. Upamiętnił on swojego przodka, wykonując utwór do wiersza „Niech nikt nad grobem mi nie płacze” w albumie „Poeci” grupy producenckiej WhiteHouse w 2009 roku.

5. Jan w Oleju – pierwszy pseudonim autora „Lalki”

Aleksander Głowacki, lepiej znany pod pseudonimem Bolesław Prus, zadebiutował w wieku zaledwie 16 lat. 10 stycznia 1864 roku w „Kurierze Niedzielnym” opublikowano jego wiersz „Do Pegaza”. Podpisał się pod nim jako Jan w Oleju. Tego pseudonimu używał przez kilka następnych lat. Dopiero w 1867 roku po raz pierwszy podpisał się jako Bolesław Prus. Prawdziwym nazwiskiem sygnował tylko poważne artykuły.

6. Poważna konkurencja pierwszego polskiego noblisty

W 1904 roku wśród kandydatów do Literackiej Nagrody Nobla poza nazwiskiem Sienkiewicza pojawiło się także nazwisko Elizy Orzeszkowej. Jej kandydaturę zgłosił profesor Aleksander Brückner, a Alfred Jensen stawiał ją pod niektórymi względami wyżej od Sienkiewicza. Członkowie Komitetu Noblowskiego zgodnie uznali, że nagroda należy się Orzeszkowej w równym stopniu, co autorowi „Quo vadis”.

7. Kobiet o wiek się nie pyta!

Maria Konopnicka ewidentnie nie mogła poradzić sobie z przemijaniem i upływem czasu. Przez wiele lat niezwykle trudno było ustalić datę urodzenia pisarki. Konopnicka w rozmowach unikała tego tematu albo odmładzała się o kilka lat (od 4 do 6). Co więcej, o swoim młodszym bracie mówiła jak o starszym, co dodatkowo utrudniało badaczom rozstrzygnięcie kwestii jej wieku.

8. Weekendowy wypad do Wrocławia? Nie dla Słowackiego!

Juliusz Słowacki dwukrotnie gościł we Wrocławiu, ale miasto nie zrobiło na nim dobrego wrażenia. Księgarz nie sprzedał jego tomików (wrzucił je do magazynu), hotelarz obdarł go ze skóry, a koty i piejący kur nie pozwoliły mu spać. Narzekał także na jarmarczny hałas i na to, że wszystkie domy są niezmiernie stare i podobne do siebie, „tak że dla kierowania się w tym mieście kompas by się przydał”.

9. Bolesław Prus nie bał się żadnej pracy!

Autor „Lalki”, mimo że ukończył gimnazjum z wynikiem celującym, nie mógł pozwolić sobie na wymarzone studia w Petersburgu z powodów finansowych. Studia w Szkole Głównej w Warszawie również był zmuszony przerwać ze względu na trudności materialne. W tym okresie miał się każdej pracy. Zarabiał jako guwerner, korepetytor. Był także fotografem, ulicznym mówcą i ślusarzem.

10. Sporą część „Chłopów” Reymont napisał w kościele

Władysław Reymont, który pierwszą wersję swojej powieści spalił, po czym postanowił napisać ją od nowa, niezwykle cenił sobie ciszę. Zdyscyplinowany pisarz sporą część „Chłopów” napisał w Paryżu, gdzie łatwiej było mu się skupić na pracy. Bardzo często tworzył także w kościele, bo tam mógł liczyć na spokój.

11. Złośliwa natura Wyspiańskiego

Tadeusz Boy-Żeleński twierdził, że „Wesele” miało być przede wszystkim złośliwym pamfletem napisanym przez Wyspiańskiego na swoich znajomych; nie bez powodu wielu z nich wyszło z premiery teatralnej urażonych. Artysta w niewybredny sposób wypowiadał się o innych, między innymi o Adamie Asnyku: „Asnyk... tak... Asnyk, to taki wypchany orzeł; ma wszystko, dziób, skrzydła, tyle tylko, że nie poleci”.

12. Grażyna - to imię wymyślił Mickiewicz

Adam Mickiewicz wymyślił imię Grażyna i nadał je tytułowej bohaterce swojego poematu wydanego w 1823 roku. Pochodzi ono od litewskiego przymiotnika *grazi*, czyli piękna. Bohaterkę utworu cechowały również rozważa i rycerstwo. Imię Grażyna zyskiwało popularność wraz ze wzrostem zainteresowania dziełami wieszczki narodowej. Największą cieszyło się w drugiej połowie XX wieku. Nasza torba WŻTR nawiązuje do wczesnego okresu twórczości Mickiewicza, kiedy napisał „Grażynę”.

13. Edward Stachura uwielbiał być fotografowany!

Prawdą jest, że Edward Stachura gardził pogonią za pieniędzmi i uwielbiał podróżować, ale zdecydowanie nie należał do ludzi skromnych. Cierpiał na egotyzm i narcyzm. Ogromnie cenił sobie adorację swojej osoby przez innych, w przeciwnym razie zrywał z nimi kontakt. Nie dopuszczał polemiki na temat swojej twórczości. Bardzo dbał o wizerunek, uwielbiał być fotografowany i w listach upominał się o zdjęcia, które mu robiono. Chętnie korzystał też z usług kosmetyczki.

14. Gdzie obecnie leży Świtez?

Wiele osób błędnie uważa, że Świtez leży na Litwie. Nic bardziej mylnego - jest to jezioro na terenie Białorusi, na granicy rejonów nowogródzkiego i korelickiego. Jezioro ma średnią głębokość trzech metrów i z uwagi na to, że w jego pobliżu rośnie znaczna liczba roślin reliktowych, w 1930 roku zostało uznane za zabytek. Obecnie Świtez wykorzystuje się wyłącznie w celach rekreacyjnych..

15. Jamnik Sienkiewicz wabił się Wykop

Ukochany pies Henryka Sienkiewicza rasy jamnik wabił się Wykop. W Internecie można znaleźć fotografię, do której pisarz pozuje wraz ze swoimi dziećmi, Henrykiem i Jadwigą, oraz psem siedzącym na piedestale. Zdjęcie zostało wykonane przy dworku z Oblęgorku ufundowanym Sienkiewiczowi przez społeczeństwo polskie z okazji 25-lecia pracy literackiej. Autor Trylogii mieszkał tam w latach 1902-1914 i używał go głównie jako letniej rezydencji.

16. Baczyński oświadczył się Basi po czterech dniach znajomości

Krzysztof Kamil Baczyński i Barbara Drapczyńska poznali się najpewniej 1 grudnia 1941 roku podczas tajnych kompletów (najprawdopodobniej na wykładzie z logiki), chociaż niewykluczone, że Basia wcześniej знаła twórczość przyszłego męża. Dziewczyna zaprosiła Baczyńskiego na swoje przyjęcie imieninowe, które odbyło się 4 grudnia. To właśnie w dniu jej imienin – czwartego dnia znajomości – Krzyś oświadczył się Basi. Na ich ślubie, który odbył się w czerwcu 1942 roku, pojawił się Jarosław Iwaszkiewicz z wielkim bukietem bzu. Wspominał później, że Baczyńscy ze względu na młody wiek i niewielki wzrost wyglądali jak podczas pierwszej komunii.

17. Henryk Sienkiewicz miał 154 cm wzrostu

Henryk Sienkiewicz przez całe życie cierpiał z powodu kompleksu niskiego wzrostu. Polski noblista mierzył zaledwie 154 cm. Kiedy w 1863 roku w wieku 17 lat zgłosił się na ochotnika do powstańczego oddziału, spotkał się z odmową. Uznano, że wygląda jak dziecko. Nie bez powodu dwadzieścia lat później uczynił drobnego, lecz walecznego Michała Wołodyjowskiego jedną z głównych postaci „Trylogii” i najlepszym szermierzem Rzeczypospolitej.

18. Mickiewicz nigdy nie był w Krakowie ani w Warszawie

Chociaż Adam Mickiewicz nigdy nie odwiedził Krakowa ani Warszawy (podobno nie lubił tych miast), zarówno na krakowskim rynku, jak i na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie stoją jego okazałe pomniki. Serce Mickiewicza niczym dziecielina pałało do Litwy. Chociaż na stałe opuścił on kraj lat dziecińczych w wieku 26 lat, nieustannie wracał do niego w swoich utworach. Powodem jego wyjazdu był wyrok w procesie przeciwko filomatom, do których należał.

19. Bruno Schulz i Maria Dąbrowska oczami dziecka

Elżbieta Wittlin-Lipton, córka Józefa Wittlina znanego głównie z powieści „Sól ziemi”, w jednym z wywiadów wspominała o przyjęciu rodziców, na które zostali zaproszeni m.in. Bruno Schulz i Maria Dąbrowska. Oboje byli niskiego wzrostu, dlatego dziewczynka wzięła ich za rówieśników i zaprowadziła do swojego pokoju. Chciała się z nimi bawić. Maria Dąbrowska bardzo szybko z niego wyszła, ale Schulz został i narysował dla niej dwa obrazki.

20. Mickiewicz był kochankiem swojej przyszłej teściowej

Adam Mickiewicz lubił towarzystwo kobiet. W szkole wiele mogliśmy usłyszeć na temat niespełnionej wieszczki do Maryli Wereszczakówny czy jego małżeństwa z Celiną Szymanowską, z którą miał sześcioro dzieci. Natomiast kwestia tego, że do grona jego kochanek należała również Maria Szymanowska - matka jego przyszłej żony - jest raczej starannie pomijana. Poeta miał także romans m.in. z doktorową Karoliną Kowalską, Karoliną Sobańską, Joanną Zaleską i Henriettą Ankwiczówną.

21. Tolkien był żołnierzem w trakcie I wojny światowej

Na twórczość Tolkiena ogromny wpływ miały doświadczenia związane z wielką wojną. W trakcie I wojny światowej pisarz został powołany do oddziału strzelców z Lancashire, gdzie zajmował się tłumaczeniami i łącznością. W 1916 roku brał także udział w bitwie nad Sommą (północna Francja) - największej i jednej z najbardziej krwawych bitew wielkiej wojny, w trakcie której w ciągu kilku miesięcy zginęło ponad milion żołnierzy. Tolkien walczył niemal do samego końca. 8 listopada, na 10 dni przed zakończeniem bitwy, opuścił front z powodu gorączki okopowej.

22. Wisława Szymborska była fanką Andrzeja Gołoty

Polska noblistka oglądała każdą walkę Andrzeja Gołoty. W pokoju trzymała podobiznę swojego idola i dla niego zaczęła oglądać „Taniec z Gwiazdami”. Po śmierci poetki Andrzej Gołota napisał dla niej krótki wiersz: „Brakuje mi ciebie w moim narożniku, mimo że nigdy nie stąpałaś po ringu. <<Dziękuję>> to za mało”. Bokser przysłał też na pogrzeb Szymborskiej wieniec z 89 róż (bo tyle lat w 2012 roku skończyłaby noblistka).

23. Jego prochy rozsypano nad Bieszczadami

„W górach jest wszystko, co kocham” - ten jeden z najpopularniejszych cytatów wśród taterników i bieszczadników pochodzi z wiersza Jerzego Harasymowicza, nazywanego poetą z krainy łagodności. Niezwykle płodny pisarz (opublikował kilkadziesiąt tomów wierszy), miłośnik gór, zmarł 21 sierpnia 1999 roku w swoim mieszkaniu w Krakowie. Zgodnie z wolą poety jego ciało zostało spopielone i rozsypane z helikoptera nad ukochanymi Bieszczadami.

24. Lęki Hansa Christiana Andersena

Życie Hansa Christiana Andersena było przepełnione lękiem. Duński baśniopisarz panicznie bał się, że zostanie pochowany żywcem, dlatego na nocnym stoliku kładł kartkę z napisem „Ja tylko wyglądam jak umarły”. Gdy nocował w hotelach, zawsze zabierał ze sobą linę długości 7,5 metra na wypadek pożaru, aby móc ewakuować się przez okno. Nie wybierał pokoi powyżej pierwszego piętra. Na dworcach pojawiał się kilka godzin przed czasem, żeby się nie spóźnić. Lękał się także tego, że oszaleje jak jego dziadek.

25. Wegetarianie i weganie wśród znanych literatów

William Szekspir, Wolter, Percy Shelley, Lew Tołstoj, Artur Schopenhauer, H. G. Wells, Franz Kafka, Mark Twain - tych wybitnych literatów łączyło jedno. Wszyscy byli wegetarianami i miłośnikami zwierząt. Dietę roślinną proponował między innymi Platon w „Dialogach” i „Timajosie”. Filozof wyrażał przekonanie, że przodkowie Greków zgodnie z wolą bogów nie jadali tego, co ma duszę. „Wegetarianizm stanowi kryterium, dzięki któremu możemy poznać, czy czyjeś dążenie do moralnej doskonałości jest prawdziwe i szczerze” - pisał z kolei autor „Anny Kareniny”.

26. Przodkowie Sienkiewicza byli muzułmanami

Ród Henryka Sienkiewicza wywodzi się z litewskich Tatarów, którzy wiernie służyli ojczyźnie w szeregach chorągwi juszyńskiej. Wielu czytelników zdumiewać może fakt, że przez wieki przodkowie noblisty byli wyznawcami Mahometa. Dopiero pradziadek Sienkiewicza, Michał Sienkiewicz, w wieku 15 lat postanowił przyjąć chrzest katolicki.

Źródło: Nadwyrz.com

Joanna Patro